

2-е вид. Ромовська З.В. К.: Дакор, 2013. С.564

5. Цивільне право, ч.1. Посібник для підготовки до складання іспиту.- 2-е вид./ Харитонов С.О., Голубєва Н.Ю., Акіменко Ю.Ю. Х.: Одиссей, 2011.,с.456

7. Цивільне право. Підручник у 2-х томах, т.1.2-е вид. Борисова В.І., Баранова, Л.М., Бєгова Т.І., Домашенко М.В. та ін. За ред. Борисової В.І., Спасибо-Фатєєвої І.В., Яроцького В.Л. Х.: Право, 2014.,с.456

Попенко А. С.

здобувач вищої освіти
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Карпенко Р. В.

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Проблема захисту авторських прав гостро постала протягом останнього десятиріччя у зв'язку з активним розвитком Інтернету, що пояснюється, перш за все, у простоті та швидкості розміщення інформації у всесвітній мережі, у відсутності необхідності обов'язкової авторизації при вчиненні таких дій, відкритості та доступності користування електронними ресурсами необмеженим фактично колом осіб, необмеженої кількості інформації.

Такі переваги інформаційних технологій мають у той же час зворотній бік, – у відкритому стані інформація та об'єкти права інтелектуальної власності потрапляють до мережі Інтернет без згоди й навіть поза межами обізнаності автора, чим порушуються не тільки права автора на отримання винагороди за свою інтелектуальну працю, а і його особисті немайнові права, перш за все, право вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення власного імені на творі та його примірниках. Ще у 2000 році Постановою Вищого арбітражного суду України від 5 квітня 2000 року № 04-1/5-7/82 «Про питання захисту авторських прав в Інтернеті» було визнано, що розміщення творів у мережі Інтернет у вигляді, доступному для публічного споживання, є їхнім відтворенням. з викладенням Закону України «Про авторсь-

ке і суміжні права» у новій редакції відповідно до Закону України від 11 липня 2001 року №2627-III, з'явилося право автора на «подання своїх творів до загального відома публіки таким чином, що представники можуть здійснити доступ до творів з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором».

Інтернет – це всесвітня мережа, тому регулювання такої сфери відбувається як нормами національного права, так і міжнародними нормами та законами інших держав. Окрім цього, на даний момент відсутні єдині правила регулювання Інтернет-сфери, які уніфікували б всі держави-учасниці Інтернету співтовариства. А установити тотальний контроль над мережею Інтернет та над інформацією, яка ним передається, є цілком неможливим.

Одним із етапів розвитку інтернету є виникнення соціальних мереж. Відсутність єдиного узагальненого визначення соціальної мережі у наукових роботах пов'язана зі сферою його застосування, яка може бути технічною, соціальною, психологічною чи юридичною. Зокрема, можна навести визначення, що застосовується у понятійно-категоріальному апараті соціології: соціальна мережа – це структура, що складається з вузлових елементів і зв'язків між ними – соціальної павутини [3, с.21]. Соціальні мережі є місцем масового порушення прав інтелектуальної власності: авторських прав, прав на торговельні марки тощо. Різноманітність порушень прав інтелектуальної власності пов'язана з великою кількістю авторських прав, які існують у мережі. Зокрема, до них належать: авторські права провайдерів на комп'ютерні програми і бази даних, що реалізують сам доступ до Інтернет або розміщення веб-сайтів на їх технічних платформах (серверах); авторські права виробників програмного забезпечення для цих серверів провайдерів; авторські права власників веб-сайтів на власне контент веб-сайту, його програмну частину і інші об'єкти авторського права, на ньому розміщені статті, зображення, музику, бази даних тощо; авторські права конкретних власників прав на об'єкти, розміщені на веб-сайтах: комп'ютерні програми, музику, статті, зображення, бази даних тощо, які дуже активно використовуються користувачами Інтернету тощо[5].

Цікавою є практика правового регулювання даного досить проблемного питання у світовій практиці.

Відповідно до Закону США про авторське право у цифрове тисячоліття (“Digital Millennium Copyright Act” – “DMCA”) від 1998 року, Інтернетпровайдери не можуть бути притягнуті до відповідальності за порушення авторського права за трансляцію або розміщення творів у своїх мережах та/або надання посилань на такі об'єкти, що порушують авторське право, за умови виконання наступних умов: інтернет-провайдер не повинний попередньо знати про порушення авторського права таким матеріалом; у випадку інформування правовласником про порушення авторського права Інтернет-провайдер зобов'язаний видалити спірний матеріал зі своєї мережі та повідомити правовласника про таке видалення; у випадку отримання судового запиту Інтернет-провайдер має повідомити правовласника про особу порушника.

Отже, в результаті аналізу законодавства, міжнародного досвіду та практики, на мою думку, єдиним можливим варіантом гарантії дотримання авторських прав в довгостроковій перспективі є встановлення саморегулюючого правового механізму, успішно існуючого вже більше десяти років у США та деяких європейських країнах. Вважаю, що варто було б покласти відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності на веб-сервіси тоді, коли є факт ігнорування ними або невиконання вимог щодо прийняття мір по припиненню порушень прав на об'єкти інтелектуальної власності. В разі розгляду справи в суді, доцільним видається залучення власників соціальних мереж в до судового процесу лише в якості третіх осіб.

1. Андрощук Г. Інтелектуальна власність в системі інтернету речей: економіко-правовий аспект. *Теорія і практика інтелектуальної власності* 1, 2018. С. 65-79.

2. Атаманова Ю. Є. Захист прав інтелектуальної власності у мережі інтернет: світовий досвід та вітчизняні перспективи. *Право та інновації* № 3 (7), 2014. С.7-14.

3. Огнев'юк Г. Особливості використання об'єктів інтелектуальної власності в соціальних мережах. Київ, 2016. С. 21-25.

4. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст.64.

5. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Деякі проблеми захисту прав інтелектуальної власності в інтернеті в Україні. URL: <http://arhd.ua/publication-564/> (дата звернення: 09.11.2020).

Карпенко Р. В.

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Іваненкова Н. М.

адвокат,
керівник Юридичної фірми «Інфорс»

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ МАЙНА ПОДРУЖЖЯ АБО ЖІНКИ ТА ЧОЛОВІКА, ЩО ПРОЖИВАЮТЬ БЕЗ РЕЄСТРАЦІЇ ШЛЮБУ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Шлюбні відносини змінюють правовий статус чоловіка та дружини, призводять до утворення сім'ї, в якій виникають особливі стосунки особистого характеру, що мають враховуватися також у сфері майнових відносин. Законодавством, зокрема шлюбно-сімейним, встановлюється для подружжя спеціальний правовий режим щодо набутого в шлюбі майна. Оформлення шлюбних відносин зумовлює виникнення в подружжя не лише особистих майнових, а і немайнових прав та обов'язків, а також створює спільну для